

عنوان مقاله:

بررسی باستان شناسی دژ لاجورد فیروزکوه

محل انتشار:

اولین کنفرانس ملی دوسالانه باستان شناسی و تاریخ هنر ایران (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

علی فرحانی - عضو هیئت علمی پژوهشگاه باستان شناسی پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی و گردشگری

قاسم رحیمی - کارشناس ارشد باستان شناسی -

حامد یوسفیان - کارشناس ارشد باستان شناسی

خلاصه مقاله:

یکی از ضروریات شکل گیری حیات و تداوم جوامع انسانی وجود امنیت است. از مهم ترین عوامل تامین کننده امنیت، ایجاد پوششهای مناسب، مستحکم و تدافعی است. ساخت بناها و سازه های خاص دفاعی و نظامی یکی از مهم ترین اتفاقات و تحولات زندگی جوامع بشری به شمار می رود که بعدها سبب پیدایش شاخه ای از معماری جهان و بخصوص در کشورهایی مثل ایران که از نظر سوق الجیشی و استراتژیکی حایز اهمیت هستند گردید، که استحکامات دفاعی نامیده شده اند. یکی از گونه های استحکامات دفاعی، دژها و قلعه ها به شمار می روند. در پهنه ی استان تهران بویژه نواحی کوهستانی آن که در دامنه های جنوبی ناحیه مرکزی رشته کوه البرز واقع شده است، دژها و قلعه های فراوانی در طی ادوار مختلف تاریخی، پیش و پس از اسلام بر پا شده اند که شناخت ما نسبت به این آثار بسیار اندک و محدود می باشد و تحقیقات چندانی در خصوص معرفی، پراکندگی، فرم و عملکرد و... آنها صورت نگرفته است. شهرستان فیروزکوه واقع در منتهی الیه شرق استان تهران، به سبب موقعیت خاص جغرافیایی و استراتژیکی و قرار داشتن در مسیر راهها و گذرگاههای مهم ارتباطی بین نواحی مرکزی کشور، استان تهران با طبرستان (مازندران)، قومس باستانی (سمنان) و خراسان بزرگ، در طول تاریخ از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده و همین عامل سبب گردید تا دژها، قلعه ها و استحکامات دفاعی فراوانی در نقاط مختلف این شهرستان ساخته شود. بنیاد بسیاری از این دژها و بناهای دفاعی متعلق به دوران پیش از اسلام، به ویژه دوران ساسانی بوده و در دوران اسلامی نیز از آنها بهره برداری شده است. در لاجورد واقع در منتهی الیه شرق استان تهران و شهرستان فیروزکوه، یکی از مهمترین بناهای دفاعی و نمونه ای جالب از دژهای کوهستانی به شمار می رود که در حاشیهی یکی از مهمترین شاهراهها و جاده های ارتباطی، میان ری باستان به مازندران و سمنان و در نهایت خراسان بزرگ برپا شده است.

کلمات کلیدی:

فیروزکوه، دژ لاجورد، بررسی باستان شناختی، معماری، سفال

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/905263>

